

2007 02 01

Siūloma griežtinti alkoholio kontrolės politiką

Šią savaitę LR Seime vyko Nacionalinės sveikatos tarybos (NST) inicijuotas posėdis „Dėl Valstybės alkoholio kontrolės programos įgyvendinimo“, kuriame politikai, mokslininkai, asmens ir visuomenės sveikatos specialistai diskutavo apie alkoholio pasiūlos ir prieinamumo mažinimo, visuomenės informavimo ir neigiamų visuomenės nuostatų besaikio alkoholio vartojimo atžvilgiu formavimo klausimus, alkoholio kontrolės politikos įgyvendinimo problemas. Sveikatos apsaugos ministerijai posėdyje atstovavo ministerijos sekretorius Romualdas Sabaliauskas, Visuomenės sveikatos departamento direktorius Audrius Ščeponavičius, kiti alkoholio kontrolės ir alkoholizmo prevencijos klausimus kuriojantys pareigūnai.

R. Sabaliausko teigimu, įgyvendinant šalyje valstybės alkoholio kontrolės politikos principus, siekiama nuodugnai iširti alkoholio daromą žalą žmogaus sveikatai ir šalies ekonomikai, nustatyti jo paplitimo priežastis ir būdus joms įveikti, ugdyti sveiko gyvenimo nuostatas. „Jaučiame didžiulę atsakomybę už savo tautos sveikatą. Siūlome Vyriausybės lygiu stiprinti alkoholio kontrolės politikos prestižą, vienyti ją įgyvendinančių institucijų pajėgumus, – teigia ministerijos sekretorius. – Esame už visišką tiesioginės ir netiesioginės alkoholio gaminių reklamos bei rėmimo uždraudimą, alkoholinių gėrimų pardavimo laiko, vietos ir vartotojų amžiaus griežtą ribojimą, akcizų alkoholiniams gėrimams didinimą. Rimtą mūsų visuomenės sveikatos problemą, kurios atsiradimui didžiulę įtaką daro mus supanti aplinka, privalome spręsti vieningai.“

NST narys Aurelijus Veryga posėdžio dalyviams pristatė alkoholio kontrolės situaciją Lietuvoje. Pagrindiniai sveikatos politiką alkoholio kontrolės srityje reglamentuojantys nacionaliniai teisės aktai – LR Alkoholio kontrolės įstatymas (1995 m., 2004 m.) ir Valstybės alkoholio kontrolės programa (1999 m.). Jų tikslas – mažinti alkoholio pasiūlą ir vartojimą, piktnaudžiavimą alkoholiu bei jo daromą žalą žmonių sveikatai bei šalies ūkiui. Lietuvos sveikatos programoje (1998 m.) iškeltas tikslas – iki 2010 m. sumažinti alkoholio vartojimą šalyje 25 proc. A. Verygos pateiktais duomenimis, strateginių rinkos tyrimų kompanija „Euromonitor International“ prognozuoja, kad Lietuvos alkoholio rinka per artimiausius penkerius metus išaugs 35,5 proc.

Pasak A. Verygos, didelį susirūpinimą kelia statistikos duomenys – Lietuvoje kasmet vis daugiau pagaminama ir suvartojama alkoholio. Pažymėta, kad, augant pajamoms ir mažėjant alkoholinių gėrimų kainoms, didėja alkoholio prieinamumas ir vartojimas (nuo 1998 m. alkoholio suvartojimas mūsų šalyje išaugo 12,5 proc.). Katastrofiškai auga susirgimų alkoholinėmis psichozėmis skaičius (nuo 58,5 atvejų 100 000 gyventojų 1998 m. iki 90,4 atvejų 2005 m.). Ypatingą susirūpinimą kelia didėjantis vaikų ir jaunuolių girtavimas. 2006 m. tyrimų duomenimis, 26 proc. 15 metų amžiaus berniukų ir 20 proc. mergaičių alkoholio gėrimus vartoja nors kartą per savaitę. Savivaldybėse, kuriose užfiksuota lėtinio alkoholizmo atvejų, pasitaiko daug nelaimingų atsitikimų, traumų, mirčių nuo apsinuodijimo alkoholiu, žmogžudysčių, smurto apraiškų. Auga skaičius asmenų, nukentėjusių nuo neblaivių vairuotojų sukeltų kelių eismo įvykių.

Bendra posėdžio dalyvių nuomone, alkoholio vartojimo situacija mūsų šalyje vertinama kaip kritinė. Alkoholio vartojimas – vienas pagrindinių ir ypatingai neigiamai gyventojų sveikatą ir šalies gerovę veikiančių faktorių, tampančiu rimta socialine, psichologine, teisine, ekonomine,

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA**

Vilniaus g. 33, 01506 Vilnius, tel. 8-5 2661400, faks. 8-5 2661402, <http://www.sam.lt>

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

2007 02 01

visuomenės sveikatos ir medicinos problema. NST posėdžio dalyviai priėmė nutarimą, kuriame numatomos neatidėliotinos alkoholio kontrolės politikos stiprinimo priemonės.

Siūloma iš esmės keisti visuomenės požiūrį į alkoholio vartojimą, atnaujinti Valstybės alkoholio kontrolės programą, efektyviau įgyvendinti mokslu pagrįstas priemones, mažinančias alkoholio prieinamumą ir keičiančias jo vartojimo įpročius (didinti akcizus, uždrausti reklamą, riboti alkoholinių gėrimų pardavimo laiką, vietą ir vartotojų amžių), skatinti aktyvesnę visų žinybų bendradarbiavimą ir visuomenės dalyvavimą, įgyvendinant alkoholio kontrolės politiką.

NST nario Aurelijaus Verygos pranešimas „Alkoholio kontrolės situacija Lietuvoje“ skelbiamas Sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje – <http://www.sam.lt/lt/sam/bendradarbiavimas/sveikatossistemasinstitucijos/nst/informaciniai/>

SAM Ryšių su visuomene skyrius

Tel. (8 5) 266 14 11,

natalja.keturkiene@sam.lt,

www.sam.lt